



Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економіка підприємства»

Рік навчання 2, семестр 1

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання українська

к.е.н., доцент Шевченко Наталія Юрївна

1909_@ukr.net

067-727-85-69

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1826>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси відіграють надзвичайно важливу роль у суспільстві. Вони формують його життєдіяльність, його потенціал, забезпечуючи при цьому реалізацію поставлених кожною людиною, кожним підприємством та державою завдань і цілей. Дисципліна «Фінанси» відноситься до числа спеціальних базових дисциплін і вивчає сутність фінансів, грошей та кредиту, їх функцій в суспільстві, ролі в процесі становлення ринкової економіки, складу кредитної системи і функцій її окремих компонентів, а також актуальних проблем кредитування. Мета – формування у майбутніх фінансистів системи спеціальних знань та вмінь з проблем розвитку та сучасного стану фінансової системи. Завданнями дисципліни є формування цілісної системи знань про суть і форми прояву фінансів, механізм функціонування фінансових відносин та їх оптимізацію у суспільстві, склад і структуру фінансової системи, сукупність фінансових органів та інститутів, засади формування і функціонування окремих сфер і ланок фінансової системи.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- на міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів і колективу.

2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

23. Показувати і навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення. Демонструвати і здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, поваги до різноманіття думок, індивідуальних та і міжкультурних і відмінностей людей.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінар)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
------	---	---------------------	----------	------------

Змістовий модуль 1. «Сутність, історія та розвиток фінансової науки в Україні та світі»				
Тема 1 Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві	2/2	Знати специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Розуміти етапи еволюції фінансів Вміти аналізувати Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансів та праці науковців. Розрізнити Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Функції фінансів як виявлення суттєвих ознак, властивостей і суспільного призначення фінансів.	Написання тестів Систематизація матеріалів в запропоновані таблиці Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Виконання та здача практичних робіт – зараховано. Модульна тестова робота в eLearn. Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn.
Тема 2 Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки	2/2			
Тема 3 Становлення та розвиток фінансової науки в Україні	4/4			
Змістовий модуль 2. «Фінансова система, фінансова політика, фінансовий механізм та фінансове право.»				
Тема 4. Фінансова система.	3/3	Знати сутність фінансової системи та її структуру, зарактеристику сфер і ланок фінансової системи, її завдання та функції. Розуміти мету та необхідність проведення державної фінансової політики Розрізнити види фінансової політики, методи та інструментарій фінансового механізму Розуміти сутність фінансової безпеки держави Вміти розраховувати складові фінансової безпеки держави за різними методиками Аналізувати показники фінансової безпеки держави та складові фінансової системи та фінансового механізму	Написання тестів Систематизація матеріалів в запропоновані таблиці Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Виконання та здача практичних робіт – зараховано. Модульна тестова робота в eLearn. Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn.
Тема 5 Фінансова політика і фінансовий механізм.	3/3			
Тема 6. Фінансове право і фінансове законодавство	2/2			
Тема 7. Фінансова безпека держави.	2/2			
Змістовий модуль 3. Ланки державних фінансів та їх характеристика. Податкова система.				
Тема 8. Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес.	2/2	Знати сутність державних фінансів, державного бюджету та бюджетної системи, їх призначення та функції Розуміти необхідність проведення бюджетної політики в державі, принципи побудови бюджетної системи Аналізувати етапи проведення бюджетного процесу Розуміти місце податків у системі державних фінансів їх зв'язок з бюджетом Вміти застосовувати ставки податків до особистих доходів Розрізнити види державного боргу	Написання тестів Систематизація матеріалів в запропоновані таблиці Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Виконання та здача практичних робіт – зараховано. Модульна тестова робота в eLearn. Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn.
Тема 9. Податки. Податкова система.	2/2			
Тема 10. Державний кредит та державний борг	2/2			
Змістовий модуль 4. Фінанси місцевих бюджетів та бюджетне вирівнювання				
Тема 11. Фінанси місцевих бюджетів та бюджетне	2/2	Знати характерні особливості місцевих фінансів та їх зв'язок з державними фінансами	Тести. Розв'язок задач.	Виконання та здача практичних

вирівнювання		Розуміти рівень залежності місцевих бюджетів від державного	Доповідь з презентацією	робіт – зараховано.
Тема 12. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	2/2	Розрізняти джерела формування фінансових ресурсів місцевих бюджетів Розуміти напрямки зміцнення доходної бази місцевих бюджетів та принципи фінансового вирівнювання Вміти аналізувати структуру доходів місцевих бюджетів	Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Тести, Доповіді, питання. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	Модульна тестова робота в eLearn. Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn.
Всього				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний курс з дисципліни «Фінанси» для підготовки фахівців ОС «Бакалавр». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1826>
2. Шевченко Н.Ю., Мрачковська Н.К. Робочий зошит ч.1 Фінанси для проведення семінарських занять зі студентами ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа». К.: ТОВ «Прінтеко». 2021. 105 с.
3. Шевченко Н.Ю., Мрачковська Н.К. Робочий зошит ч.2 Фінанси для проведення семінарських занять зі студентами ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа». К.: ТОВ «Прінтеко». 2021. 98 с.

Рекомендовані джерела інформації

1. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. Д.: Університет митної справи та фінансів. 2020. 221 с.
2. Фінансовий механізм діяльності аграрних суб'єктів господарювання: підручник за редакцією д.е.н., проф. Н.М. Давиденко. К.: Вид-во ЦП «Компрінт». 2016. 318 с.
3. Фінансове забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія за ред. Н. М. Давиденко. К. : НУБіП України. 2017. 456 с.
4. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за заг. ред. В. П. Горина. Т.: Вектор. 2017. 181 с.
5. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс за заг. ред. Волохової І. С. Х.: Видавництво «ПромАрт». 2018. 262 с
6. Фінанси підприємств: навчальний посібник за заг. ред. Н. С. Ситник. Л.: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 402 с.

7. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури. 2018. 292 с.
8. Каламбет С.В., Іванов С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум: Навч. посіб. Дніпропетровськ: ДНІПРО. 2020. 240 с.
9. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.П., Чубка О.М. Фінанси підприємств. Підручник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2020. 340 с.
10. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури. 2019. 262 с.
11. Сокуренько В.В., Швець Д.В., Бортник С. М., Ткаченко С.О. Фінанси підприємств: підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Х.: ХНУВС. 2022. 292 с.
12. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручник. К.: Алерта. 2017. 406 с.
13. Теорія фінансів: підручник за ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбової літератури. 2011. 576 с.
14. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Ч.: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.
15. Фінанси: підручник за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. 2-ге вид. перероб. і доповн. К.: Знання. 2012. 687 с.
16. Фінанси: курс для фінансистів. Підручник за ред. П. Ю. Буряка, О. Б. Жихор К.: Знання. 2010. 528 с.
17. Ярошевич Н.Б. Фінанси: навчальний посібник. Л.: Видавництво «Простір-М». 2018. 298 с.
18. Говорушко Т.А. Фінанси для фінансистів: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2013. 612 с.
19. Давиденко Н. М., Данилевська-Жугунісова О.Є. Фінанси: підручник. К.: ТОВ ЦП Компрінт. 2014. 544 с.
20. Романенко О. Р. Фінанси: підручник для ВНЗ. К.: Центр учбової літератури. 2016. 310 с.
21. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
22. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
23. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
24. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 №2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 15-16, № 17
25. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування від 09.07.03 р. № 1058-15 (зі змінами і доповненнями): Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15>
26. Про місцеве самоврядування в Україні від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>
27. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2258-19>
28. Про банки і банківську діяльність від 07.12.2000 р., № 2121-III: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
29. Про господарські товариства» від 19.09.1991 р., № 1576- XII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12>
30. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні від 30.10.1996 № 448/96-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>
31. Про Національний банк України від 20.05.1999 р. №679- XIV: Закон України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14-13
32. Про страхування від 07.03.1996 № 85/96-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>

33. Про цінні папери і фондовий ринок № 3480-IV: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3480-15>
34. Про Державний бюджет України на 2023 рік № 2710-IX: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>
35. Про Державну фіскальну службу України: Постанова КМ України від 21.05.2014 р. № 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>
36. Про Положення про Державну казначейську службу України»: Постанова КМ України від 15.04.2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>.
37. Про зовнішньоекономічну діяльність 959-XII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/959-12>.
38. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.
39. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua>
40. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
41. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua/
42. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.mf.gov.ua/
43. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua>
44. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>.